

BÜEFAD

BARTIN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ

Uluslararası Hakemli Dergi

XIV. Uluslararası Katılımlı Sınıf
Öğretmenliği Eğitimi
Sempozyumu Özel Sayısı
(21-23 Mayıs 2015, Bartın/TÜRKİYE)

*Special Issue on XIV. International
Participation Symposium of
Primary School Teacher Education
(21-23 May, 2015 - Bartın, TURKEY)*

BARTIN UNIVERSITY
JOURNAL
OF FACULTY OF
EDUCATION
International Refereed Journal

ISSN 1308-7177

BARTIN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ

BARTIN UNIVERSITY JOURNAL OF FACULTY OF EDUCATION

ISSN:1308-7177

ULUSLARARASI HAKEMLİ DERGİ / INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL

XIV. Uluslararası Katılımlı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu (21-23 Mayıs 2015) Özel Sayısı

Special Issue on XIV. International Participation Symposium of Primary School Teacher Education (21-23 May, 2015)

Sahibi

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Adına
Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ (Dekan)

Editör

Yrd. Doç. Dr. Sedat BALLYEMEZ

Editör Yardımcısı

Arş. Gör. Dr. Gamze YAVUZ KONOKMAN

Alan Editörleri

Prof. Dr. Çetin SEMERCİ
Doç. Dr. Necati HIRÇA
Doç. Dr. Nuriye SEMERCİ
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK
Yrd. Doç. Dr. Ayla ÇETİN DİNDAR
Yrd. Doç. Dr. F. Gizem KARAOĞLAN YILMAZ
Yrd. Doç. Dr. Gülsün ŞAHAN
Yrd. Doç. Dr. Harun ER
Yrd. Doç. Dr. Neslihan USTA
Yrd. Doç. Dr. Sinem TARHAN
Yrd. Doç. Dr. Süleyman Erkam SULAK
Yrd. Doç. Dr. Süreyya GENÇ
Yrd. Doç. Dr. Yılmaz KARA

Yabancı Dil Sorumlusu

Yrd. Doç. Dr. Özge GÜN

Yayıma Hazırlık

Arş. Gör. Arzu ÇEVİK
Arş. Gör. Ömer KEMİKSİZ

Sekretarya

Arş. Gör. Hasan Basri KANSIZOĞLU

Teknik Sorumlular

Yrd. Doç. Dr. Ramazan YILMAZ
Arş. Gör. Barış ÇUKURBAŞI

İletişim

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi
74100 BARTIN – TÜRKİYE
e-posta: buiefad@bartin.edu.tr
Tel: +90 378 223 54 59

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (BUEFAD), yılda iki kez yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Yazıların sorumluluğu, yazarlarına aittir.

Owner

On Behalf of Bartın University Faculty of Education
Prof. Firdevs GUNES (Dean)

Editor

Asst. Prof. Sedat BALLYEMEZ

Editor Assistant

RA. Gamze YAVUZ KONOKMAN

Field Editors

Prof. Cetin SEMERCI
Assoc. Prof. Necati HIRCA
Assoc. Prof. Nuriye SEMERCI
Asst. Prof. Ayse Derya ISIK
Asst. Prof. Ayla CETIN DINDAR
Asst. Prof. F. Gizem KARAOGLAN YILMAZ
Asst. Prof. Gulsun SAHAN
Asst. Prof. Harun ER
Asst. Prof. Neslihan USTA
Asst. Prof. Sinem TARHAN
Asst. Prof. Suleyman Erkam SULAK
Asst. Prof. Sureyya GENC
Asst. Prof. Yilmaz KARA

Foreign Language Specialist

Asst. Prof. Ozge GUN

Preparing for Publication

RA. Arzu CEVIK
RA. Omer KEMIKSIZ

Secretary

RA. Hasan Basri KANSIZOGLU

Technical Assistants

Asst. Prof. Ramazan YILMAZ
RA. Baris CUKURBAS

Contact

Bartın University Faculty of Education
74100 BARTIN – TURKEY
e-mail: buiefad@bartin.edu.tr
Tel: +90 378 223 54 59

Bartın University Journal of Faculty of Education (BUJFED) is a international refereed journal that is published two times a year. The responsibility lies with the authors of papers.

Kapak: Arş. Gör. Barış ÇUKURBAŞI – Öğr. Gör. Hüseyin UYSAL

Dizin / İndeks

ULAKBİM Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanı, EBSCOHOST, Index Copernicus, Proquest Education Journals Database, Modern Language Association, Citefactor, The Directory of Research Journal Indexing, Open Academic Journal Index, Ulrich's Periodicals Directory

SEMPOZYUM BİLİM KURULU / SYMPOSIUM SCIENTIFIC COMMITTEE

- Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ (Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Ahmet SABAN (Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Ali AZAR (Bülent Ecevit Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Ali Rıza AKDENİZ (Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU (Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Ayfer KOCABAŞ (Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. B. Ünal İBRET (Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Burhanettin DÖNMEZ (İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK (Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Çetin SEMERCİ (Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Cevat CELEP (Kocaeli Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Firdevs KARAHAN (Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Hayati AKYOL (Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. İbrahim BİLGİN (Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. İsa KORKMAZ (Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. M. Dursun ERDEM (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Mehmet BAHAR (Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Mehmet Engin DENİZ (Düzce Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Mehmet GÜLTEKİN (Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Mehmet KÜÇÜK (R. Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Mehmet KUTLU (Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Mimar TÜRKKAHRAMAN (Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Murat ALTUN (Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Mustafa ERGÜN (Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Mustafa SAFRAN (Öğretmen Yetiştirme Grubu Yürütücüsü / Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Mustafa Volkan COŞKUN (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Ramazan SEVER (Giresun Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Rifat ÇOLAK (Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Salih ÇEPNİ (Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Sebahattin ARIBAŞ (Adıyaman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Sefer ADA (Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Selahattin TURAN (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Selma YEL (Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Ali MEYDAN (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Ayfer ŞAHİN (Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Bekir BULUÇ (Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Çavuş ŞAHİN (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Emre ÜNAL (Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Erol DURAN (Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Fatma Susar KIRMIZI (Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Kasım YILDIRIM (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Mehmet TURAN (Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Muammer YILMAZ (Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Mustafa ULUSOY (Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Necati HIRÇA (Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Nil DUBAN (Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Nuriye SEMERCİ (Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi)

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi - Bartın University Journal of Faculty of Education
XIV. Uluslararası Katılımlı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu (21-23 Mayıs 2015) Özel Sayısı
Special Issue on XIV. International Participation Symposium of Primary School Teacher Education (May 21-23, 2015)

Doç. Dr. Sabri SİDEKLİ (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Turan TEMUR (Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Gülhiz PİLTEN (Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Kemal KÖKSAL (Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Oğuzhan KURU (Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Yalçın BAY (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Yasemin KUŞDEMİR (Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi)

ÇAĞRILI KONUŞMACILAR / INVITED SPEAKERS

Prof. Dr. Doug HARTMAN Michigan State University
Dr. Jodene FINE Michigan State University
Prof. Dr. Kamil ÖZERK Oslo University

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU / SYMPOSIUM ORGANIZING COMMITTEE

Doç. Dr. Muammer YILMAZ (Düzenleme Kurulu Başkanı)
Yrd. Doç. Dr. Süleyman Erkam SULAK
Yrd. Doç. Dr. Yılmaz KARA
Yrd. Doç. Dr. F. Gizem KARAOĞLAN YILMAZ
Yrd. Doç. Dr. Sedat BALYEMEZ
Yrd. Doç. Dr. Süreyya GENÇ
Yrd. Doç. Dr. Ayşegül TURAL
Yrd. Doç. Dr. Harun ER
Yrd. Doç. Dr. Umut SARAÇ
Yrd. Doç. Dr. Özge GÜN
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK
Yrd. Doç. Dr. Ayşe ELİÜŞÜK
Yrd. Doç. Dr. Ayla ÇETİN DİNDAR
Yrd. Doç. Dr. Burçin GÖKKURT
Yrd. Doç. Dr. Cemal TOSUN
Yrd. Doç. Dr. Fatma ÜNAL
Yrd. Doç. Dr. Gülsün ŞAHAN
Yrd. Doç. Dr. Neslihan USTA
Yrd. Doç. Dr. Ramazan YILMAZ
Yrd. Doç. Dr. Seçil Eda KARTAL
Yrd. Doç. Dr. Sema SULAK
Öğr. Gör. Hüseyin UYSAL
Öğr. Gör. Övgü ÖZPARLAK
Öğr. Gör. Reha SARIKAYA
Arş. Gör. Ahmet Volkan YÜZÜAK
Arş. Gör. Arzu ÇEVİK
Arş. Gör. Barış ÇUKURBAŞI
Arş. Gör. Bekir GÜLER
Arş. Gör. Davut GÜREL
Arş. Gör. Eda AKDOĞDU
Arş. Gör. Eda ÇÜRÜKVELİOĞLU
Arş. Gör. Ensar AYDIN
Arş. Gör. Fatih TAŞ
Arş. Gör. Hasan Basri KANSIZOĞLU
Arş. Gör. İbrahim ÇELİK
Arş. Gör. Murat TEKİROĞLU

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi - Bartın University Journal of Faculty of Education
XIV. Uluslararası Katılımlı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu (21-23 Mayıs 2015) Özel Sayısı
Special Issue on XIV. International Participation Symposium of Primary School Teacher Education (May 21-23, 2015)

Arş. Gör. Ömer KEMİKSİZ
Arş. Gör. Tuğba UYGUN
Arş. Gör. Yasemin BÜYÜKŞAHİN

ÖNEMLİ TARİHLER/ IMPORTANT DATES

Bildiri Özeti Son Gönderme Tarihi <i>01 Ekim 2014 - 10 Nisan 2015</i>	Abstract Submission <i>October 01, 2014 – April 10, 2015</i>
Kabul Edilen Bildirilerin İlanı <i>12 Nisan 2015</i>	Notification of Acceptance <i>April 12, 2015</i>
Erken Kayıt Son Tarih <i>17 Nisan 2015</i>	Early Registration Deadline <i>April 17, 2015</i>
Tam Metin Son Gönderme Tarihi <i>15 Haziran 2015</i>	Full Text Submission <i>June 15, 2015</i>
Sempozyuma Kayıt Son Tarih <i>16 Mayıs 2015</i>	Standard Registration Deadline <i>May 16, 2015</i>
Program İlanı <i>18 Mayıs 2015</i>	Notification of Programme <i>May 18, 2015</i>
Sempozyum Tarihi <i>21-23 Mayıs 2015</i>	Symposium <i>May 21-23, 2015</i>
Sempozyum Salonları <i>Bartın Üniversitesi Merkez Kampüsü</i> <i>BARTIN - TÜRKİYE</i>	Symposium Salons <i>The Main Campus of Bartın University</i> <i>BARTIN - TURKEY</i>

SUNUŞ

Değerli Meslektaşlarım,

Bu yıl “**14. Uluslararası Katılımlı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu (USOS 2015)**” Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi ev sahipliğinde yapılmıştır.

Ülkemizde 1994 yılından bu yana çeşitli eğitim fakülteleri tarafından 13 kez düzenlenen, bilimsel niteliği, eğitsel değeri ve mesleki eğiticiyi yönüyle önemli bir saygınlığa ulaşan bu Sempozyumun 14.sünü **21-23 Mayıs 2015** tarihleri arasında Bartın’da yapmanın büyük gururunu ve heyecanını yaşadık.

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi olarak öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği dil, zihinsel ve sosyal becerileri geliştirmeleri, eğitim biliminin çağdaş yaklaşım, yöntem ve tekniklerini özümsemeleri ve en önemlisi de 21. yüzyılın becerilerine sahip olmaları üzerinde önemle durmaktayız. Bu anlayışla düzenlediğimiz Sempozyumun amacı, Sınıf Öğretmenliği eğitimine yönelik bilimsel çalışma, uygulama ve deneyimleri paylaşmak, bu alanda çalışan akademisyen, öğretmen ve öğrencileri bir araya getirerek bilimsel ve sosyal etkileşimi üst düzeye çıkarmak, aralarında işbirliği ve eşgüdüm sağlamak, yeni bakış açıları ve çalışma alanları oluşturmaktır.

Sempozyumun bilimsel niteliğini arttırmak için yurt dışından ve yurt içinden alandaki en iyi bilim insanların sempozyuma katılımı sağlanmaya çalışılmıştır. Ayrıca sınıf öğretmenliğinin güncel sorunlarını ayrıntılı olarak tartışmak ve değerlendirmek için gerekli bilimsel ortamlar oluşturulmuştur. Bu kapsamda sempozyumda, davetli bildiriler, konferanslar, paneller, poster sunumları ve atölye çalışmalarına yer verilmiştir. Kısaca bilimsel ve sosyal etkileşimi zengin bir sempozyum gerçekleştirilmiştir. Sempozyum süresince alandaki güncel bilgiler paylaşılmış, tartışılmış, özgün ve yeni fikirlere ulaşılmış ve bu eğitimin tüm paydaşlarının bilgisine sunulmuştur.

Sempozyum sonunda katılımcılar tarafından gönderilen bildiri tam metinleri, yeniden hakem incelemesinden geçirilmiş ve olumlu olarak değerlendirilenler bu özel sayıda yayımlanmıştır.

Geleceğin öğretmenlerini yetiştirme açısından büyük önem taşıyan bu Sempozyuma bildiri, panel, konferans gibi sunumlarla veya dinleyici olarak katılan ve bize destek veren tüm katılımcılara, Fakültemiz adına teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Saygılarımızla

Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ
Bartın Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dekanı

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ - Yrd. Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK - Arş. Gör. Barış ÇUKURBAŞI Mobil Öğrenme Uygulamalarının Öğretmen Adaylarının Tablet Bilgisayar Kullanma Becerilerine Etkisi <i>The Effect of Mobile Learning Applications Using Tablet Computer Skills of Candidates Teachers</i>	1 - 10
Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayı13193	
Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ - Arş. Gör. Barış ÇUKURBAŞI - Yrd. Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK Bilgi Teknolojisinden Beyin Teknolojisine: Mobil Öğrenme Projesinin Değerlendirilmesi <i>Evaluation of the from Knowledge Technology to Brain Technology Mobile Learning Project</i>	11 - 18
Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayı13194	
Doç. Dr. Hakan UŞAKLI Sınıf Öğretmeni Adaylarının İlkokul Öğrencilerine Sosyal Duygusal Öğrenme Becerilerini Tanıtmalarına İlişkin Görüşleri <i>Opinions of Faculty Elementary School Teaching Students on Introducing of Social Emotional Learning to Primary School Students</i>	19 - 31
Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayı13195	
Doç. Dr. Ayşe MENTİŞ TAŞ - Tuğba Cevriye ÖZKARAL Sosyal Bilgiler 4-5. Sınıf Programı ve Ders Kitaplarının Yer Temelli Eğitim Yaklaşımına Göre Değerlendirilmesi <i>Evaluating the Social Studies Syllabus, and the Textbooks for Grades 4 and 5 According to the Place-Based Education Approach</i>	32 - 43
Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayı13196	
Doç. Dr. Barış ÇAYCI – Filiz ALTUNKESER Öğretmen Adaylarının Yapılandırmacı Anlayışa Yönelik Tutumları İle Etkililiğine Yönelik Görüşleri <i>Opinions for Efficiency and Attitudes towards Constructivist Approach of Teacher Candidates</i>	44 - 61
Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayı13197	
Yrd. Doç. Dr. Soner DOĞAN - Hilal ÇALMAŞUR - Duran DEMİR Sınıf Öğretmenlerinin Liderlik Kavramına ve İlkokul Yöneticilerinden Bekledikleri Liderlik Davranışlarına İlişkin Görüşleri <i>Classroom Teachers' Opinions on the Concept of Leadership and Leadership Behaviour They Expect from Primary School Administrators</i>	62 – 73
Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayı13198	
Yrd. Doç. Dr. Hüseyin ANILAN – Gamze KAYACAN Sınıf Öğretmenlerinin Gözüyle Kaynaştırma Eğitimi Gerçeği <i>The Reality of Inclusive Education through Classroom Teachers</i>	74 - 90
Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayı13199	
Doç. Dr. Mehmet TURAN – Arş. Gör. Emir Feridun ÇALIŞKAN Organik Oyunlar ve Organik Oyun Alanları <i>Organic Games and Organic Playgrounds</i>	91 - 96
Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayı13200	
Doç. Dr. Muammer YILMAZ – Ali Murat DARICAN Okumaya Hazıroluşluğun İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Alışkanlıklarına İlişkin Tutumlarına Etkisi <i>The Effects of Reading Readiness on Primary School 4th Grader's Attitudes about their Reading Habits</i>	97 - 110
Doi: 10.14686/BUFEFAD. 2015USOSOzelsayı13201	
Yrd. Doç. Dr. Mustafa KALE – Serkan DEMİR Birleştirilmiş ve Bağımsız Sınıflarda Öğrenim Gören Öğrencilerin Toplumsal Değer Algılarının Karşılaştırılması <i>The Comparison of Social Value Perceptions of Students in Combined and Individual Classes</i>	111 - 118
Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayı13202	

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Doç. Dr. İjlal OCAK - Fatma GÜLEÇ ISLAK – Doç. Dr. Gürbüz OCAK İlkokul 4. Sınıf Fen Bilimleri Dersinde Kavram Karikatürü Kullanımının Akademik Başarıya Etkisi <i>The Effect of Using Concept Cartoons on Students' Academic Achievement of the Primary 4th Grade Science Lessons</i>	119 - 132
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13203	
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK – Doç. Dr. Gizem SAYGILI Yaratıcılığı Geliştirme Tekniklerinin Öğrenilmesinin Yaratıcı Düşünme Becerileri Üzerindeki Etkisi <i>The Effect of Learning Creative Development Techniques on the Skills of Creative Thinking</i>	133 - 139
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13204	
Muhammet Ali ÜLKÜDÜR - Serpil DUMAN – Doç. Dr. Ahmet BACANAK Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Becerilerinin Okul Müdürlerinin Çalışma Hayatı Üzerine Etkisi <i>The Influence of Primary School Teachers' Entrepreneurship Skills on Their Headmasters' Working Life</i>	140 - 151
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13205	
Doç. Dr. Osman SAMANCI - Ziya UÇAN Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sosyal Sorun Çözme Beceri Düzeylerinin İncelenmesi <i>A Research on Classroom Teacher Candidate's Abilities About Solving Social Problems</i>	152 - 162
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13206	
Arş. Gör. Perihan Gülce ÖZKAYA – Umut Can ATAŞ İlkokul Birinci Sınıf Öğrencileri: Öğretmenim Nasıl Yazıyorum? <i>Primary School First Grade Students: Teacher, How Am I Writing?</i>	163 - 169
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13207	
Doç. Dr. Nil DUBAN - Fatma GÜLEÇ ISLAK - Firdevs GÜLEÇ - Seda KONAK – Arzu ÖZTÜRK – Hatice TÜRKEÇ Fen Bilimleri Dersinde Sosyal Ağların Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri <i>Teachers' Opinions about the Using of Social Network in Science Course</i>	170 - 182
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13208	
Doç. Dr. Çavuş ŞAHİN – Serdar ARCAGÖK – Derya GİRGİN SARIDAŞ – Doç. Dr. Mehmet Kaan DEMİR Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sınıf Öğretmenliği Alan Sınavına Yönelik Görüşleri <i>The Opinions of Prospective Classroom Teachers towards the Field Exam of Classroom Teaching</i>	183 - 194
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13209	
Yrd. Doç. Dr. Perihan ŞARA - Ümran GÜNEY Sınıf ve Branş Öğretmenlerinin İletişim Becerileri Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi: Eşme İlçesi Örneği <i>A Study of Primary and Secondary Teachers' Communicative Skill Levels in Terms of Various Factors: Sample Case Eşme</i>	195 - 205
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13210	
Doç. Dr. Murat AŞICI - Başak İNCE - Semra AKYOL Fen ve Teknoloji Dersinde Bir Öğretim Materyali Olarak Bilgilendirici Kitapların Kullanımı: İlkokul 4. Sınıf Örneği <i>Using Informative Books as A Teaching Material at Science Lessons: The Case of Elementary 4th Grade</i>	206 - 222
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13211	
Doç. Dr. Muammer YILMAZ – Songül AKLAR Planlı Yazma ve Değerlendirme Modelinin İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Kompozisyon Yazma Becerilerine Etkisi <i>The Effect of Planned Writing and Evaluation Model on Enhancing 5th Grade Students' Composition Writing Skills</i>	223 – 234
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13212	
Berat DEMİRTAŞ - Yahya OĞUZ – Doç. Dr. Lütfi ÜREDİ – Doç. Dr. Sait AKBAŞLI Yapılandırmacı Öğrenme Ortamları Değerlendirmesi <i>Constructivist Learning Environment Assessment</i>	235 – 245
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13213	

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Öğrt. Gör. Esra SEVER - Doç Dr. Aysel MEMİŞ – Semra SEVER Pertev Naili Boratav'ın Zaman Zaman İçinde Masal Kitabının Değerler Açısından İncelenmesi <i>Investigating Pertev Naili Boratav's Fairytale Book of "Zaman Zaman İçinde" in Respect of Values</i> Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayi13214	246 – 263
Doç. Dr. Mehmet TURAN – Öğrt. Gör. Diyaddin ALP – Arş. Gör. Esat YILDIRIM – Turan TURAN – Erol ERDEM – İbrahim CELAYİR – Selçuk KÜPÇÜ –Kübra BABACAN Okuma Uzmanlığına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri <i>Opinions of Class Teachers about Reading Expertise</i> Doi: 10.14686/BUFEFAD.2018USOSOzelsayi13215	264 – 275
Doç. Dr. Muammer YILMAZ – Yadigar ÇAKIR İlköğretim İkinci Kademedeki (6–7. Sınıf) Öğretmen ve Öğrencilerin Bitişik Eğik Yazıya İlişkin Görüşleri <i>Opinions of the Primary Second Stage (6th and 7th Class) Teachers and Students Related to Cursive Italic Handwriting</i> Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayi13216	276 – 297
Nazan ÖZTÜRK Saygı Değerine İlişkin Öğrenci Görüşleri <i>Students Opinions about Respect Value</i> Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayi13217	298 – 305
Yrd. Doç. Dr. Süleyman Erkam SULAK – Arş. Gör. Arzu ÇEVİK – Yasemin SÖNMEZ Sınıf Öğretmenlerinin Hikâye Yazma Becerilerinin İncelenmesi <i>Examining the Story Writing Skills of Preservice Primary Teachers</i> Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayi13218	306 – 317
Arş. Gör. Berfu KIZILASLAN TUNÇER – Gülcan ERDEN Boşluk Doldurma Testlerinin İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Okuduğunu Anlama Düzeylerini Belirlemede Kullanılabilirliği <i>The Utility of Cloze Tests for Primary School 4th Grade Students' Reading Comprehension Level</i> Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayi13219	318 – 324
Murat ÇAVUŞOĞLU – Doç. Dr. Nuriye SEMERCİ Anne Babaların BİLSEM'e Devam Eden Özel Yetenekli Çocuklarına İlişkin Görüşleri (Bartın İli Örneği) <i>The Opinions of the Parents about Their Children with Special Talents Attending in the Centre of Science and Art (Sample of Bartın Province)</i> Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayi13220	325 – 335

Doi: 10.14686/BUEFAD.2015USOS0zelsayi13204

Yaratıcılığı Geliştirme Tekniklerinin Öğrenilmesinin Yaratıcı Düşünme Becerileri Üzerindeki Etkisi*

Ayşe Derya IŞIK, Yrd. Doç. Dr., Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi, aysederya@bartin.edu.tr

Gizem SAYGILI, Doç. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi Eğitim Fakültesi, gizemsaygili@sdu.edu.tr

ÖZ: Bilim ve teknolojiye yaşanan gelişmeler insan hayatını çok farklı biçimlerde etkilemiştir. Bu etkilerden bir tanesi de toplumların ihtiyaç duyduğu insan profili üzerinde kendisini göstermektedir. Eğitim ile düşünen, sorun çözen, araştıran, sorgulayan, ilişkilendiren, analiz eden, ürün oluşturan bireyler yetiştirmek amaçlanmaktadır. Bireylerin yaratıcı düşünme, eleştirel düşünme, problem çözme, girişimci olma, yaşam boyu öğrenme gibi becerilerinin geliştirilmesi en önemli hedef halini almıştır.

Bu araştırmanın amacı yaratıcı geliştirme tekniklerinin öğrenilmesinin bireylerin yaratıcı düşünme becerileri üzerindeki etkisini belirlemektir. Bu amaçla Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesinde Çocuklarda Yaratıcılığı Geliştirme dersini alan 9 öğrenci ile çalışılmıştır. Araştırmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Öğrencilerin Yaratıcı düşünme becerilerinin ölçülmesinde Torrance Yaratıcı Düşünme Ölçeği Sözel Formu kullanılmıştır. Araştırma sonunda yaratıcılığı geliştirme tekniklerinin öğrenilmesinin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirdiği ortaya çıkarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcı Düşünme Becerileri, Yaratıcılığı Geliştirme Teknikleri, Düşünme Süreçleri.

The Effect of Learning Creative Development Techniques on the Skills of Creative Thinking*

Abstract: Developments in science and technology have been affected people's lives in many different ways. One of these effects manifests themselves on the profile required by human society. It aims to cultivate person which is thinking, problem solving, researching, questioning, associates, analyzing, creating with training. It took most important objective that the development of individuals creative thinking, critical thinking, problem solving, entrepreneurship, and life learning skills.

The aim of this study was to determine the effect learning creative development techniques on the ability of creative thinking. For this purpose, 9 students who taking the Development of Creativity in Children Course in Bartın University Faculty of Education has been working. Survey model was used in this study. Torrance Creative Thinking Scale verbal form was used to measure of the creative thinking of the students. At the end of research, it has been shown that the learning of creativity development techniques develop the creative thinking skills.

Keywords: Creative thinking skills, Creativity development techniques, Thinking processes.

* Bu makale, 21 – 23 Mayıs 2015 tarihinde Bartın'da düzenlenen XIV. Uluslararası Katılımlı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu'nda sunulan sözlü bildiriden üretilmiştir.

1. GİRİŞ

Bilim ve teknolojiye yaşanan gelişmeler insan hayatını çok farklı biçimlerde etkilemiştir. Gelişmelerin büyük bir hızla devam etmesi gelecek yıllarda da bu etkileşimin devam edeceğini göstermektedir. Bu etkilerden bir tanesi de toplumların ihtiyaç duyduğu insan profili üzerinde kendisini göstermektedir. Geçmişte eğitim ile çok büyük miktarda bilgiyi alan, ezberleyen, bunu tekrar edebilen, istedik davranışları gösterebilir hale gelen bireyler yetiştirmek amaçlanmıştır. Günün şartlarına uygun olarak toplumların bu tipte bireylere ihtiyaçları olduğundan kazandırılan davranışlar toplumların ilerlemesini sağlamıştır. Günümüzde ise yetiştirilecek insan tipi değişmiştir. Eğitim ile düşünen, sorun çözen, araştıran, sorgulayan, ilişkilendiren, analiz eden, ürün oluşturan bireyler yetiştirmek amaçlanmaktadır. Bireylerin yaratıcı düşünme, eleştirel düşünme, problem çözme, girişimci olma, yaşam boyu öğrenme gibi becerilerinin geliştirilmesi en önemli hedef haline almıştır. Birbiri ile çok yakın ilişkileri olan bu becerilerin bir tanesi olan yaratıcı düşünmenin, diğer becerilerden farklı olarak ürün oluşturma basamağı bulunmaktadır. Yaratıcı ürünler ise toplumların gelişmişlik düzeylerini değiştiren önemli unsurlardandır. Bu bakımdan araştırma, yaratıcı düşünme becerileri üzerine yapılmıştır.

Saban (2004; 98)' a göre yaratıcılık, olaylara yeni bir bakış açısını, yani parçalar arasında yeni ve alışılmamış ilişkiler kurabilme becerisini ortaya çıkartmaktır. Yaratıcılık, olmayan bir şeyi hayal edebilme, bir şeyi herkesten farklı yollarla yapabilme ve yeni fikirler geliştirebilme yeteneğidir (Temizkan, 2011). Işık (2010) ise yaratıcılığı "oluşturulan veya karşılaşılan bir problemin, rahatsızlığın giderilmesi için birbirinden farklı yolları içeren çözüm yollarının, farklı bakış açısına sahip, diğer insanların göremediğini görebilme yeteneği olan insanlar tarafından denenerek yeni, orijinal ürünlerin oluşturulması ve bu ürünlerin toplumlara kabul ettirilerek probleme çözüm yaratılması" olarak tanımlamıştır.

Toplumdaki her bireyin yaratıcı özelliklerinin geliştirilmesi ise en çok istenilen durumdur. Fakat bu durumun oluşmasını etkileyen bazı faktörler bulunmaktadır. Rıza (2004) bu faktörleri belirlerken Coon'un (1983, aktaran Rıza, 2004) belirlediği duyuşsal, kültürel, öğrenilen ve algılama engellerine yüklü program engelini de ekleyerek şu şekilde sınıflandırmıştır:

1. Duygusal Engeller: Utangaçlık, aptal yerine konma, yanlışlık yapma korkusu ve aşırı özeleştirme insanların yaratıcı düşünceler oluşturmalarını ya da oluşturdukları yaratıcı düşünceleri diğer insanlarla paylaşmasını engellemektedir. Toplumumuzda çeşitli etkenler nedeniyle çocukların yetişme ortamlarında, onları dinleyen, fikirlerine saygı gösteren, yanlışları ile alay etmeden düzelden, onlara değer veren, fikirlerinin arkasında durmayı öğreten ve onlara destek vererek sonuna kadar gitmeyi öğreten bireyler bulunmamaktadır. Aksine birçok çocuk baskı altında tutularak, düşünceleri, düşündüklerini söylemeleri engellenmekte ve yanlış yaptıkları zaman ise ya alay onlarla alay edilmekte ya da aşağılanmaktadır. Bu durum ise yaratıcı düşünmeye ve düşündüklerini söylemeye engel olmaktadır. Unutulmamalıdır ki insanların çok fazla yaratıcı düşünme becerilerine sahip olması önemli değildir, önemli olan bu düşünceleri başkaları ile paylaşması, ortaya çıkarmasıdır.

2. Kültürel Engeller: Toplumların kabul ettikleri düşünceler, insanlara verdiği roller çoğu zaman insanların yaratıcı düşünceler oluşturmalarına engel olmaktadır. Bu engellere, hayal etmenin boşa zaman harcamak olduğu, oyunların çocukça bir uğraş olduğu ve yetişkinlerin oyundan uzak durması gerektiği, yetişkinlerin akli başında, mantıklı, ciddi bir yapıda olması gerektiği gibi düşünceler yaratıcı düşüncelerin oluşmasında etkendir.

3. Öğrenilen Engeller: İnsanlar yaşları ilerledikçe birçok bilgiyi de edinmiş olurlar. Öğrendikleri sayesinde ise artık birçok şey için düşünmeden yapılması gerekeni yapma eğilimi içine girerler. Bu durum belki günlük hayatta birçok işin yapılmasında zaman kazandırmaktadır fakat bir yanda da yaratıcı düşünceler elde etmeyi hatta düşünmeyi engellemektedir. Herhangi bir nesne için bile insanların yaşamları boyunca bu nesnelerin kullanım yerlerine yönelik geliştirdiği belli kalıplar bulunmaktadır. Aynı nesne yeni yetişen ve o nesne ile ilk kez karşılaşmış bir çocuk için ise çok farklı. O nesneyi eline alır, bakar, inceler, onu kullanmaya çalışır. Birçok yetişkin onu izlediğinde kendilerinin düşünemediği birçok kullanım olduğunu göreceklerdir.

4. Algılama Engelleri: İnsanların yetiştirildiği ortam onlara bazı adetleri ve gelenekleri yükler. Bu gelenek ve adetler ise birçok probleme ait parçaların tanımlanmasının önüne geçebilmektedir. Bu durum ise geleneksel olarak yapılan hataların devamını sağlayacağından problemlerin çözümünde önümüze bir engel olarak çıkabilmektedir. Bunun yanında oluşturulan çözümler de gelenek ve adetlere ters düşeceğinden uygulanmadan elenebilmekte ve bu durumda da problemin çözümüne engel olunabilmektedir.

5. Yüklü Program Engelleri: Eğitim programlarında yer alan konuların çokluğu, öğretmenlerin, hesap vermek zorunda bırakılmasından dolayı, konuları yetiştirmeyi birinci öncelik olarak görmesi yaratıcılığı geliştirecek uygulamaların yapılmasını engellemektedir. Çünkü birçok durumda öğretmenler hızlı bir biçimde konu aktarmanın en etkili yolu olarak düz anlatım yöntemini kullanmakta ve yaratıcılığı geliştirecek uygulamaların onlara zaman kaybettirdiğini düşündüklerinden uygulamamayı tercih etmektedirler. Bunun yanında sadece mantıksal düşünceye önem veren ve öğrencilere tüm bilgi ve gerçekleri aktarmayı amaç edinen eğitim sistemleri de yaratıcılığın gelişmesini engelleyen en önemli etkenlerdendir.

Dikici (2001)'nin de belirttiği gibi iyi bir eğitimle insanların yaratıcı düşünme becerilerinin geliştirilebileceği düşünülmektedir. Rıza (1999; 3-10) yaratıcılığı geliştirmek için hikaye tamamlamak, metinlere başlık bulmak, başlıklarla ilgili hikayeler uydurmak, nedenleri tahmin etmek, hayal etmek, alternatifler üretmek tekniklerinin kullanılabileceğini ifade etmektedir. Maloney (1992) yaratıcılık eğitimi almış öğretmenlerin kendilerinin ve öğrencilerinin yaratıcılıklarını geliştirmek için yeni yöntemler denedikleri, risk aldıkları, müfredat programlarını hazırlarken sınıfta komiteler yarattıkları, farklı öğrenme stillerini tercih ettiklerini belirlemiştir.

Araştırmanın amacı yaratıcı geliştirme tekniklerinin öğrenilmesinin bireylerin yaratıcı düşünme becerileri üzerindeki etkisini belirlemektir.

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu veri toplama araçları ve veri analiz yöntemleri açıklanacaktır.

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Karasar'a (2009) göre tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımları olup araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Araştırma, mevcut durumu ortaya çıkarmayı ve etrafıca açıklamayı hedeflediğinden betimsel bir çalışmadır (Çepni, 2005).

2.2. Çalışma Grubu

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesinde Çocuklarda Yaratıcılığı Geliştirme dersi seçmeli bir dersin açılabilmesi için 10 öğrencinin dersi seçmiş olması gerekmektedir. Ders seçme kriterlerinin yerine getirilmesi sonucu ders açılmış fakat derse 9 öğrenci devam ettiğinden araştırma 9 öğrenci ile yürütülmüştür. Öğrencilere ait ayrıntılı bilgiler Tablo 1’de gösterilmektedir.

Tablo 1. Çalışma Grubu

	Sayı (N)	Yüzde (%)
Kız	4	44,44
Erkek	5	55,56
Toplam	9	100,00

Tablo 1’de görüldüğü gibi çalışmaya katılan 9 öğrencinin 4’ü (%44,44) kız, 5’i (%55,56) ise erkektir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Yaratıcı düşünme becerilerinin ölçülmesinde Torrance Yaratıcı Düşünme Ölçeği Sözel Formu kullanılmıştır. Bu ölçekte öğrenciye gösterilen yoruma açık bir resimle ilgili resimde olanları anlamaya yönelik sorular üretmesinin beklediği Soru sorma, bu resimde meydana gelen olayların nedenlerini tahmin etmesinin beklediği Nedenleri Tahmin Etme, bu resimde meydana gelen olayların sonuçlarını tahmin etmesinin beklediği Sonuçları Tahmin Etme, Kendilerine verilen bir oyuncağı daha çekici hale getirebilmek için yenilikler üretmesinin beklediği Ürün Geliştirme, Karton kutuların farklı kullanım biçimlerini listelemesinin beklediği Alışılmadık Kullanımlar, karton kutularla ilgili alışılmadık sorular sormalarının beklediği Alışılmamış Sorular ve gerçek hayatta olamayacak bir durumun betimlendiği resimdeki durumunun oluşması durumunda karşılaşılabileceklerin listelenmesinin beklediği Sadece Düşünün ve Varsayın (Farz Edin Ki)adlandırılan yedi etkinlik bulunmaktadır.

Test, Türkçeye Sungur (1988) tarafından çevrilmiş ve Türk örnekleme üzerinde testin güvenilirlik ve geçerlik çalışması yapılmıştır. Tezci (2002; 154)’nin aktardığına göre Sungur (1988) test-tekrar test yöntemiyle yaptığı güvenilirlik çalışmasında 0,80 ile 0,90 arasında korelasyon katsayıları bulmuştur.

Aslan (2001; 24)’in belirttiğine göre Torrance (1974; 17)’in yaptığı Puanlama güvenilirliği çalışmaları sonucunda puanlama eğitimi verilen grubun yaptığı puanlamalar ile puanlama anahtarına bağlı kalarak puanlama yapan grubun yaptığı puanlamalar arasında neredeyse hiç fark bulunmamış ve anlamlılık (0.10) seviyesinin altına inmemiştir. Bunun için çalışmada puanlama anahtarı kullanılmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Çalışma grubunun küçük bir grup olması verilerin analizinde nonparametrik testlerin kullanılmasını zorunlu kılmıştır (Can, 2014). Araştırmada bir gruba ait tekrarlanmış ölçümün analizi yapılacağından veri analizinde Wilcoxon İşaretli Sıralar testi kullanılmıştır.

3. BULGULAR VE YORUMLAR

Dersi alan öğrencilerin Yaratıcı düşünme becerilerinin ölçeğinden aldıkları puanların analizi Tablo 2’de gösterilmektedir.

Tablo 2. Yaratıcı Düşünme Becerileri Ölçeği Puanlarının Wilcoxon Analiz Sonuçları

Puanlar	Ölçümler	N	X	SS	Z	p
Akıcılık	Öntest	9	47,00	13,72	-2,073	0,038*
	Sontest	9	60,67	19,18		
Esneklik	Öntest	9	22,78	4,32	-2,205	0,027*
	Sontest	9	30,89	8,43		
Orijinallik	Öntest	9	62,89	21,93	-2,075	0,038*
	Sontest	9	84,88	29,24		
Yaratıcı Düşünme	Öntest	9	132,67	38,48	-2,077	0,038*
	Sontest	9	176,44	55,14		

*p<0,050

Öğrencilerin Torrance Yaratıcı Düşünme Becerileri Ölçeği'nin Akıcılık alt alanından aldıkları puanların dönem sonunda anlamlı bir biçimde yükseldiği görülmektedir ($Z=-2,073$, $p<0.050$). Bu durum derse katılan öğrencilerin bir durum ile ilgili fazla sayıda düşünce üretebilme becerilerinin geliştiğini göstermektedir.

Öğrencilerin Torrance Yaratıcı Düşünme Becerileri Ölçeği'nin Esneklik alt alanından aldıkları puanların dönem sonunda anlamlı bir biçimde yükseldiği görülmektedir ($Z=-2,205$, $p<0.050$). Bu durum derse katılan öğrencilerin bir durum ile ilgili farklı kategorilerde düşünce üretebilme becerilerinin geliştiğini göstermektedir.

Öğrencilerin Torrance Yaratıcı Düşünme Becerileri Ölçeği'nin Orijinallik alt alanından aldıkları puanların dönem sonunda anlamlı bir biçimde yükseldiği görülmektedir ($Z=-2,075$, $p<0.050$). Bu durum derse katılan öğrencilerin diğerlerinden farklı düşünceler üretebilme becerilerinin geliştiğini göstermektedir.

Öğrencilerin Torrance Yaratıcı Düşünme Becerileri Ölçeği'nden aldıkları toplam puanların dönem sonunda anlamlı bir biçimde yükseldiği görülmektedir ($Z=-2,077$, $p<0.050$). Bu durum derse katılan öğrencilerin yaratıcı düşünme becerilerinin geliştiğini göstermektedir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Düşünme, öğrenilebilir bir beceridir (De Bono, 1972). Bundan dolayı düşünme yeteneğinin geliştirilmesi eğitim sistemlerinde bilinçli olarak zaman ayrılmasına bağlıdır.

Yaratıcı düşünmenin özellikleri açısından bakıldığında Nasreddin Hoca fıkralarında 1. Olaylara herkesten farklı yönlerden bakma ve onları farklı yönlerden değerlendirme, 2. Ortaya çıkan olayları, durumları farklı bir sebebe bağlama, 3. Problemlere pratik çözümler üretme, 4. Daha önce aralarında bağ kurulmayan olay, nesne vb. arasında bağ kurma, 5. Ayırt edicilik, özgünlük ve üretkenlik boyutunda yeni düşünceler ortaya koyma, 6. Kalıplardan kurtulma, değişik olma ve kavramları bilinenin dışında kullanma, 7. Hiç kimsenin görmediklerini görme, düşünmediklerini düşünme, 8. Bilinmeyen yeni bir yöntem ya da teknik icat etme gibi özellikler vardır ve bu fıkralar sayesinde öğrencilerin bu yetenekleri geliştirilebilmektedir (Temizkan, 2011).

Karataş ve Özcan (2010) yaptıkları çalışma ile yaratıcı düşünme, bilişsel başarı ve öğrencilerin proje geliştirmeleri üzerinde Zenginleştirilmiş Yaratıcı Bilişim Teknolojileri Eğitiminin, Bilişim Teknolojileri Eğitiminden daha etkili olduğu belirlenmiştir. Dikici (2006) yaptığı çalışma ile sanat eğitimi alan öğrencilerin, sanat eğitimi almayan öğrencilere oranla daha fazla yaratıcı olduklarını belirlemiştir.

Yaratıcı düşünme becerisinin geliştirilmesinde ve doğru eğitim ortamının sağlanmasında öğretmene büyük görevler düşmektedir (Tekin Gürgen ve Bilen, 2005, Işık, 2013). Yapılan araştırma ile literatürdeki çalışmalara benzer biçimde yaratıcı düşünme tekniklerinin öğrenilmesinin yaratıcı düşünme becerilerinin geliştirilebileceği sonucuna ulaşılmıştır. O zaman öğretim programlarının temel amaçları arasında olan yaratıcı düşünme becerilerini geliştirme hedefine ulaşabilmek için çeşitli etkinliklerin yaptırılmasının yanında öncelikle öğretmenlere yaratıcı düşünme becerileri eğitimi verilmeli, bunun yanında yaratıcı düşünmenin ne olduğu, ne işe yarayacağı ve nasıl geliştirilebileceği ile ilgili bilgiler de öğrencilere sunulmalıdır.

KAYNAKLAR

- Aslan, E. (2001). Torrance Yaratıcı Düşünce Testi'nin Türkçe Versiyonu. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 14, 19-40.
- Can, A. (2014). *SPSS ile Bilimsel Araştırma Sürecinde Veri Analizi*, (2. Bs.). Ankara: Pegem Akademi.
- Çepni, S. (2005). *Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş*, Trabzon: Erol Ofset.
- De Bono, E. (1972) *Children Solve Problems*, London: Penguin Press.
- Dikici, A. (2001). Sanat Eğitiminde Yaratıcılık. *Milli Eğitim Dergisi*. 149 <http://www.okuloncesi.tc/modules/sections/index.php?op=viewarticle&artid=9>. (03.11.2008).
- Dikici, A. (2006). Sanat Eğitimi ve Öğrencilerin Yaratıcılık Düzeyleri. *Eğitimi ve Bilim*, 31 (139), 3-9.
- Işık, A. D. (2010). *Bilişim Teknolojileri Dersi İçin Oluşturmacı Yaklaşım Doğrultusunda Hazırlanan Öğrenme Paketinin Etkileri*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Işık, A. D. (2013). Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcı Bireyler Yetiştirmede Görev ve Sorumlulukları. *International Journal of Social Science*. 6(6), 585-601. Doi number: <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS161>.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (Cilt 19. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karataş, S. ve Özcan, S. (2010). Yaratıcı Düşünme Etkinliklerinin Öğrencilerin Yaratıcı Düşüncelerine ve Proje Geliştirmelerine Etkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11 (1), 225-243.
- Maloney, j. E. (1992) *Teacher Training in Creativity : A Phenomenological Inquiry with Teachers Who Have Participated in Creativity Coursework*, Unpublished PhD. University of Massachusetts, USA
- Rıza, E., T. (1999). İlköğretim Türkçe Derslerinde Yaratıcılığı Geliştirme Teknikleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 6, 1-11.
- Rıza, E., T. (2004). *Yaratıcılığı Geliştirme Teknikleri*. (3. bs.). İzmir: Birleşik Matbaa.
- Saban, A. (2004). *Öğrenme ve Öğretme Süreçleri*. (3.bs.). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Tekin Gürgen, E. ve Bilen, S. (2005). Müzik Alan Derslerinin Müzik Öğretmeni Adaylarının Yaratıcı Düşünme Becerileri Üzerindeki Etkileri. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25 (3), 325-338.

- Temizkan, M. (2011). Türkçe Öğretiminde Yaratıcı Düşünmeyi Geliştirme Bakımından Nasreddin Hoca Fıkraları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8 (16), 195-223.
- Tezci, E. (2002). *Oluşturmacı Öğretim Tasarım Uygulamasının İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcılıklarına ve Başarılarına Etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.